

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

МЕРЛЮК ІРИНА АРКАДІВНА

**РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність обраної теми. Актуальність обраної теми полягає в тому, що на сучасному етапі соціально-економічного розвитку у світі вища освіта постійно знаходиться в процесі реформування, як за формою, так і за змістом. В країнах Європи реформування освіти відбувається довготривалий час та систематично. Надзвичайно важливим для України став четвертий саміт Болонського процесу (19 травня 2005р.) в Бергені, який започаткував процес реформування системи освіти в країні. Вступ в Болонський процес мав на меті покращення національної системи вищої освіти, пошуку найкращих здобутків в освіті та науці, що викликає необхідність проводити модернізацію освітньої сфери нашої держави.

Система вищої освіти є об'єктом дослідження багатьох вітчизняних авторів на протязі останнього часу. Це пояснюється тим, що після проголошення незалежності, Україна перенесла свій напрям в політиці, економіці, ідеології, соціальній сфері, що привело до змін у соціальних напрямках країни, включаючи освіту. Автори вітчизняної наукової літератури, вивчаючи питання сфери освіти досліджують її як: основу розвитку суспільства (В. Огаренко, Л. Антошкіна, В. Берека, В. Журавський), систему (В. Журавський, О. Куклін, І. Тимошенко), об'єкт управління (Т. Боголіб, П. Куделя, Т.Лукіна, В. Луговий). Отже, питання реформування системи вищої освіти в Україні є одним із пріоритетних напрямків державної політики і зумовлена необхідністю введення змін щодо підвищення якості та конкурентоспроможності.

Окреслена актуальність обраної проблематики зумовила вибір теми магістерського дослідження: **«Реформування системи вищої освіти України в умовах євроінтеграції».**

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської роботи є обґрунтування теоретичних положень та методологічних підходів, розробка практичних рекомендацій стосовно вдосконалення процесу вдосконалення системи вищої освіти України.

Для досягнення мети автор сформулював такі завдання:

- дослідити основні теоретико-методологічні підходи стосовно визначення сучасного стану освіти в Україні;
- визначити основні проблеми системи вищої освіти України;
- проаналізувати та узагальнити зарубіжний досвід державного забезпечення реформування вищої освіти та оцінити можливість його впровадження в систему освіти України;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення процесу розвитку та реформування системи вищої освіти в Україні;

Методи дослідження. Дана робота ґрунтується на використанні комплексу загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. Системний аналіз надав можливість комплексного дослідження проблем розвитку вищої освіти України. Методи порівняння, індукції та аналогії дозволили визначити предмет, окремих елементів процесу реформування вищої освіти. Методологія структурно-функціонального методу дозволила охарактеризувати структуру та функції системи вищої освіти. Компаративний метод, метод спостереження та теоретичне узагальнення були використані при вивченні зарубіжного досвіду реформування вищої освіти, його порівняння з вітчизняним та формулювання висновків та порад щодо вдосконалення.

Наукова новизна одержаних результатів магістерської роботи полягає в вирішенні актуального питання, яке полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні напрямків вдосконалення процесу реформування системи вищої освіти України.

вперше:

- охарактеризовано шляхи удосконалення процесу реформування системи України;

удосконалено:

- теоретичні та прикладні аспекти впровадження провідного зарубіжного досвіду розвитку вищої освіти;

набули подальшого розвитку:

- тенденції, пов'язані з реформуванням системи вищої освіти України.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що дана робота може використовуватись як основа для подальших досліджень щодо вдосконалення системи вищої освіти України. Матеріали даної роботи мають певну цінність для вирішення наукових та практичних завдань з метою підвищення рівня якості вищої освіти в Україні.

Основні наукові результати роботи представлені під час Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених «Сучасний науково-педагогічний дискурс окреслення і вирішення соціальних питань» (20 листопада 2020 року, м. Миколаїв, Україна).

Структура магістерської роботи обумовлена метою, завданнями і логікою дослідження і складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури. Загальний обсяг роботи – 83 сторінки, з яких 74 сторінок становить основний текст. До тексту додано список використаних джерел (83 найменування).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У першому розділі «Теоретичні засади дослідження системи вищої освіти України» охарактеризовано проблематику та джерельну базу дослідження системи вищої освіти в Україні.

Підрозділ 1.1. «Сутність, мета та пріоритетні напрями розвитку вищої освіти України» присвячений аналізу стану системи вищої освіти та проблеми у вітчизняній та зарубіжній освіті. Важливою групою джерел для написання магістерської роботи є напрацювання вітчизняних науковців, а також нормативно-правові акти: закони України, укази Президента, Постанови й розпорядження Кабінету Міністрів, акти органів місцевого самоврядування. Визначення сутності освітнього процесу у закладах вищої освіти України прописано Законом України «Про освіту», що є базовим в освітній галузі. Освіта розглядається як основа інтелектуального та культурного, духовного та соціального, економічного розвитку суспільства і держави, тобто, вона є пріоритетною сферою соціально-економічного, духовного, культурного розвитку суспільства.

Зроблено висновок, що освіта посідає одне з пріоритетних місць у стратегічному напрямку державної політики України і потребує особливої уваги. Отже, сучасна система освіти має безперервний процес та постійно вдосконалюється. Можна стверджувати, що

сучасна освіта це освіта для людини, її основою є розвиток, виховання та культурне становлення відповідальної, творчої особистості, яка здатна до саморозвитку і самоосвіти, критичного мислення, сприйняття різноманітної інформації та прагне найкращих змін для свого життя. Процес становлення системи вищої освіти України відбувався в суперечливих умовах та тенденція до «українізації» відіграла свою позитивну роль.

У підрозділі 1.2. «Типи та структура закладів вищої освіти України» розкрита сутність системи вищої освіти та її структура. Вища освіта в Україні – це складова частина системи освіти, яка регулюється законами України, а система вищої освіти складається з вищих закладів освіти, забезпечуючих наукову, професійну та практичну підготовку, здобуття випускниками освітньо-кваліфікаційних рівнів, удосконалення наукової та професійної підготовки. Рівень підготовки, матеріально-технічного забезпечення та наявності науково-педагогічних кадрів, для визначення статусу вищих навчальних закладів встановлено чотири рівні акредитації.

З'ясовано, що на теперішній час система освіти представляє собою сукупність навчально-виховних та культурно-освітніх закладів, наукових, методичних установ, науково-виробничих підприємств, місцевих та державних органів управління освітою, які згідно до Конституції та законів України здійснюють освіту в суспільстві. Отже, сучасна система освіти має безперервний процес та постійно вдосконалюється.

У підрозділі 1.3. «Особливості управління системою вищої освіти в Україні» показано, що в процесі трансформації українського суспільства вирішального значення набуває вдосконалення освітньої діяльності та питання змін та реформування управління. Треба зазначити, що особливість державного управління відмічається владним впливом, який безпосередньо спрямований на систему освіти та відбувається шляхом розробки та впровадження відповідних законодавчих актів та норм, загальних правил, норм поведінки, які регулюють негативні явища в освіті. В цілому держава здійснює регулювання освітою за допомогою системи засобів, важелів, стимулів та методів, забезпечуючи розвиток та функціонування освіти, відбувається пряме адміністрування. Проблеми управління вищою освітою стають нагальним та постає за необхідне питання використання досвіду високорозвинених країн в цій галузі. Тому для порівняння існуючої адміністративно-командної системи управління було наведено досвід системи управління інших країн, що використовують процес децентралізації управління вищою освітою.

Освіта є основою розвитку суспільства, постійні зміни в житті потребують вдосконалювати державну політику стосовно освіти, доопрацьовувати прийняті раніше закони. Законодавство про освіту регулює суспільні відносини у сфері освіти та представляє собою низку законодавчих та правових актів, регулюючих багато питань соціального, правового, економічного та організаційного, фінансового та іншого складу, розвитку та функціонування системи освіти в Україні. Таким чином, реформа системи освіти в Україні, входження нашої країни в єдиний європейський простір вищої освіти, безперечні суттєві зміни, які вносяться в інші галузі законодавства, допомагають оновленню системи освітнього законодавства.

Державне управління освітою та питання кадрової політики держави невід'ємно пов'язані в освітою, заклади освіти є головними постачальниками кадрових резервів держави. На сьогоднішній час ринок праці показує перенасиченість деякими спеціальностями, але ринок праці дуже швидко змінюється, тому й перелік тих

спеціальностей, що будуть, так мовити, « в тренді» постійно варіюється, одні спеціальності зникають, інші набирають популярності та попиту.

У другому розділі «Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні та світі» визначені основні ознаки та шляхи розвитку вищої освіти. Україна на сьогоднішній день є великою державою, та всупереч багатьох факторів вища освіта не використовує свій потужний потенціал. Серед основних проблем, що гальмують розвиток вищої освіти в Україні, є велика кількість вищих навчальних закладів, стійкі тенденції до зменшення кількості студентів та збільшення кількості науково-педагогічних працівників.

У підрозділі 2.1. «Проблеми та стан розвитку національної системи вищої освіти України в умовах реформування» визначено, що серед основних проблем, що гальмують розвиток вищої освіти в Україні, є велика кількість вищих навчальних закладів,. Інша проблема – це масове здобуття вищої освіти, як результат – велика кількість дипломованих спеціалістів. Та проблема виникає не в самих студентах, а в менталітеті населення – не скільки здобути вищу освіту, а в наявності диплому про вищу освіту. Та взагалі існування суттєвих зовнішніх та внутрішніх факторів в системі вищої освіти створює багато проблем та ризиків, що не дають можливості стабільного зростання в цій галузі.

Треба зазначити той факт, що незважаючи на зміни в українському законодавстві, які відбувалися найближчим часом, в українських закладах вищої освіти залишився незадовільним рівень університетської автономії, саме сюди входить фінансова, організаційна, кадрова та академічна автономії. В цьому питанні зазначається неможливість самостійно вибрати керівника закладу, визначити термін перебування його на посаді, в частині академічної самостійності – неспроможність розробляти за своїми правилами умови прийому до вишів, що значно за цими критеріями в організаційних питаннях доходить за даними до Німеччини та Польщі, та в академічних питаннях ще поки не досягає рівня цих країн.

Серед інших проблем розвитку національної системи вищої освіти потрібно зазначити такі важливі фактори як питання демографічної кризи, несприятливі тенденції в питаннях освітньої еміграції, стан невідповідності підготовки спеціалістів до потреб ринку держави а також як слідство незадоволеність роботодавцями рівнем підготовки випускників та навичками та досвідом набутим за час навчання у вищих навчальних закладах. відсутність реальних практичних навичок з даної конкретної спеціальності.

Також серед негативних чинників стосовно проблем розвитку вищої освіти є недостатньо ефективне, низьке фінансове забезпечення системи вищої освіти, а також той факт, що престижність праці викладача знижується з року в рік, втрачається кадровий потенціал на державному рівні. Слабкий стан науково-дослідницької роботи , що призводить до падіння престижності наукової роботи, знизилосся фінансове забезпечення науки, і як слідство, в молоді немає прагнення працювати в науці

У підрозділі 2.2. «Порівняльний аналіз вищої освіти України з країнами Європи» здійснено аналіз систем вищої освіти в різних країнах Європи, який показав, що кожна з них має свої особливості, які зумовлені культурою, традиціями, духовними та моральними цінностями, проте, основним завданням залишається навчання та виховання особистості, повноцінного громадянина своєї країни, спроможного навчатися, працювати та жити в своєму суспільстві.

Всі процеси в нашій державі були основою рішень про приєднання України до Болонського процесу, інтеграцію української освіти і науки в єдиний європейський

простір, а також наслідків світових процесів глобалізації економіки при зростанні конкуренції на ринку праці, що значно впливає на систему вищої освіти України та сприяє розширенню відкритості національних наукових та освітніх просторів, значно сприяє обміну світовим досвідом та ідеями.

У підрозділі 2.3. «Міжнародне співробітництво та інтеграція у галузі вищої освіти» розкриті шляхи співдружності світових освітніх відносин з питань міжнародного співробітництва, що підвищують можливість збільшити мобільність студентів та викладачів, рівень самоорганізації та відкриває нові перспективи у співпраці вітчизняних та зарубіжних вищих навчальних закладів. ці процеси в державі були основою рішень про приєднання України до Болонського процесу, інтеграцію української освіти і науки в єдиний європейський простір, а також наслідків світових процесів глобалізації економіки при зростанні конкуренції на ринку праці. Саме ці процеси в глобальному вимірі значно впливають на систему вищої освіти України, що сприяє розширенню відкритості національних наукових та освітніх просторів, значно сприяє обміну світовим досвідом та ідеями.

Була розглянута та проаналізована міжнародна діяльність та інтеграція в європейський простір закладів вищої освіти України на прикладі Чорноморського національного університету імені Петра Могили та визначені основні напрямки діяльності.

У третьому розділі «Реформування системи вищої освіти України в умовах євроінтеграції» обґрунтовані правові основи і напрямки модернізації системи вищої освіти, сформульовані конкретні пропозиції щодо модернізації організаційно-правових форм та переваги і недоліки проведення реформування .

У підрозділі 3.1. «Сучасні загальноєвропейські підходи до реформування системи вищої освіти» визначено шляхи, принципи та методи сучасного реформування системи вищої освіти в Україні згідно вимогам сучасного європейського підходу до реформ в цій галузі. Узгодження спільних вимог привело до створення єдиного європейського освітнього та наукового простору, в межах якого мають діяти єдині вимоги визнання дипломів про освіту, працевлаштування та мобільність громадян, що значно приведе до підвищення конкурентоспроможності європейських освітніх послуг та ринку праці.

У підрозділі 3.2. «Напрями удосконалення системи вищої освіти України в умовах євроінтеграції» показано необхідність реформування системи освіти в Україні, вдосконалення та підвищення рівня якості освіти як важливої культурної та соціальної проблеми. Наша держава, як і інші розвинені країни світу, визнає вищу освіту як одну з провідних галузей в розвитку суспільства та намагається інтегруватися в багатьох питаннях входження в освітній та науковий простір відповідно до європейських вимог. Для розвитку освіти і науки було визначено розуміння абсолютної пріоритетності цих сфер та їх забезпечення, саме для цього була поставлена низка завдань для реалізації якісно нового освітнього середовища. Це спрямування освітнього процесу до набуття інноваційної сутності, модернізація освіти в напрям розвитку самодостатньої особистості з урахуванням її природних здібностей та психологічних особливостей, з удосконаленням матеріально-технічної бази, комп'ютеризації навчально-виховного процесу, здійснення мовного прориву в освіті, а з часом і в українському суспільстві, який включає в себе забезпечення знання державної української мови та вивчення іноземних мов.

Розглянувши всі ці тенденції розвитку вищої освіти треба зазначити, що орієнтація на інтереси особистості залишається одним з пріоритетних завдань системи освіти в

цілому, які враховують такі факти як: стимулювання інтелектуального розвитку, розвиток та збагачення мислення, творчість в засвоєнні сучасних методів пізнання. Враховуючи той факт, що людина живе в суспільстві, допомогти саме процесу адаптації, соціалізації та зануренню в техногенну культуру та комп'ютерне середовище, навчити жити в інформаційному потоці, сприяти умовам безперервної освіти.

Проаналізувавши всі тенденції реформування необхідно зазначити необхідність формування корисної моделі державної політики розвитку вищої освіти в Україні, орієнтовану на вдосконалення інституціональної та організаційної структури та забезпечення, спираючись на такі аспекти як:

- створення нових інституційних механізмів регулювання та стимулювання розвитку система вищої освіти;
- вдосконалення державної системи оцінювання навчальних закладів та забезпечення об'єктивності, надійності та прозорості процедур оцінювання;
- оновлення структури та змісту освіти;
- вдосконалення системи державної атестації наукових та науково-педагогічних кадрів;
- запровадження механізмів взаємодії між вищими навчальними закладами та роботодавцями, що принесе додаткові матеріальні, інтелектуальні та інші ресурси у сферу освіти;
- запровадження багатоканальних моделей фінансування (державна - підприємства - домогосподарства);
- формування системи освіти протягом життя .

Для активного процесу інтеграції вищої освіти України до європейської освітньої спільноти необхідно спиратись на перспективи соціально-економічного розвитку держави, на принцип наукового обґрунтування, формування державного замовлення на підготовку фахівців, вивчаючи попит та пропозиції, працювати по принципу мобільності, забезпечити університетам автономію та надати їм виняткове право оцінювати іноземні документи про освіту для зарахування на навчання чи прийняття на роботу до цих закладів та зосередити діяльність управління освітою на забезпеченні підтримки інвестицій та надання кредитів на навчання, а також з боку не тільки держави . а також приватних організацій здійснювати сприяння щодо всебічної підтримки вищої освіти в Україні.

ВИСНОВКИ

Магістерська робота представлена узагальненням теоретичного та практичного питань та вирішенням актуальної проблеми розвитку сучасної системи вищої освіти в Україні. Зазначені дослідження та обґрунтування теоретичних та практичних засад організаційних та правових механізмів реформування та забезпечення системи вищої освіти України.

Можна стверджувати, що проведене дослідження дозволяє зробити наступні висновки, стосовно тих питань та проблем, що були поставлені в магістерській роботі:

1. Були узагальнені теоретико-методологічні підходи до державної політики щодо управління системою вищої освіти , яку можливо досліджувати за допомогою структурно-функціонального, синергетичного та системного підходів. Система вищої освіти, з боку системного підходу може бути розглянута як така, що має свої внутрішні взаємопов'язані фактори та зв'язки і заснована на розвитку безпосередньо пов'язаному з зовнішнім

середовищем, розвивається та здатна до впливу різних соціальних та політичних факторів.

2. Розвиток вищої освіти в Україні відбувається під впливом багатьох суперечливих тенденцій, що зумовило характер розвитку вищої школи на протязі всієї історії. Фактично система вищої освіти незалежної України отримала доволі розвинуту, хоча і ідеологічно негнучку, систему вищої освіти, що зумовило особливості розвитку, реформування та модернізації освіти у період з 1991 по 2017 роки.

3. Зміни в системі освіти України дотримувались таких наступних актуальних задач як: основа розвитку освіти та науки відбувалась шляхом економічної підтримки активних мотивованих та національно орієнтованих науковців та освітян; підтримка молоді, залучення до наукової сфери; виклик Болонської системи став значним поштовхом для подальшого процесу змін та модернізації освітнього процесу в Україні, переоцінювання системи оцінки якості освіти та її гуманітарну направленість, стосовно питань управління освітнім процесом за допомогою інформаційних шляхів. Всі ці фактори мають розвиток та тенденцію до подальшого дослідження протягом майбутнього часу.

4. Щодо проведення ефективності реформування та модернізації системи вищої освіти стають нагальними питання збільшення автономії для вищих навчальних закладів, кафедр та викладачів, безпосередньо децентралізації управління системою освіти, реальної ресурсної та економічної автономії. Потрібен налагоджений зв'язок бізнесу з освітою, запровадження ефективної незалежної системи оцінювання якості освіти. А також в питаннях стосовно державного замовлення здійснити цей процес на користь реального попиту економіки в фахівцях у певних сферах.

5. Аналіз освітньої діяльності показує, що системи забезпечення якості знаходяться на неналежному рівні, сформована модель виявила свою неспроможність до рішучих дій. Тривалість цього процесу може тривати довго, доки споживачі освітніх послуг не будуть вимагати якісної освіти та розуміти цінність саме отриманих компетенцій, а не наявність диплому.

6. Аналіз фінансування вищої освіти в Україні показав, що основне фінансування надходить з державного бюджету, а решта - від фізичних осіб, що відповідає європейським тенденціям. Однак слід враховувати рівень інфляції, індекс споживчих цін, абсолютні та відносні показники фінансування. Відносний рівень фінансування вищих навчальних закладів за 2014-2017 роки зменшився втричі, що призвело до того, що в державному бюджеті передбачені гроші на зарплату, фонд оплати праці, стипендії та частково комунальні послуги. Кошти на розвиток вищих навчальних закладів та капітальні видатки виділяються у розмірі 0,3% від загального обсягу фінансування, хоча кошти на розвиток вищих навчальних закладів ніколи не виділялись у необхідному обсязі, кілька років тому вони становили 3,5%. Вони були витрачені на матеріально-технічне переоснащення, ремонт приміщень, придбання транспортних засобів, приладів та лабораторного обладнання.

7. Потрібно підкреслити, що наша держава, як і інші розвинені країни світу, визнає вищу освіту як одну з провідних галузей в розвитку суспільства та визначила чітку стратегію в питаннях входження в освітній та науковий простір відповідно до європейських вимог. Для розвитку освіти і науки було чітко визначено розуміння абсолютної пріоритетності цих сфер та їх забезпечення та в питаннях підвищення мотивації студентів до навчання, а викладачів - до викладацької та академічної діяльності, в окремих університетах доцільно: знизити рівень бюрократії в процесі навчання,

приділяючи більше часу на науково-дослідницьку роботу, яка вимагає як активної позиції Міністерства освіти і науки України, так і керівників окремих університетів; допомагати професорам у вищих навчальних закладах вивчати іноземні мови, стимулювати їх до проведення лекцій та семінарів як українською, так і англійською мовами за допомогою бонусів, грантів та інших видів винагород; збільшити зарплату (застосовуючи систему винагород та премій) для найкращих професорів та наукових співробітників, які створюють позитивний імідж університету (капітал репутації); оцінювати рівень професійних навичок професорів під час підписання трудових контрактів на основі чітких критеріїв (а саме: якість публікацій замість їх кількості, рівень володіння іноземною мовою, участь у міжнародних програмах, індекс Гірша, наукова та експертна діяльність, навчальна та викладацька діяльність, науковий ступінь та вчене звання

8. Зазначена нова стратегія розвитку системи вищої освіти не тільки в Україні, а й в країнах європейського простору підкреслила чіткі орієнтири щодо модернізації європейської вищої освіти та були визначені важливі ключові завдання модернізації європейської освіти.

Треба підкреслити той факт, що світове співтовариство стрімко розробляє та впроваджує новітні технології навчання, коригує зміст навчання та постійно вдосконалює навчальний процес, тому що саме цього вимагає від нашої держави необхідність відповідати новому рівню виробництва, науки та культури світового рівня.

Провідні науковці вважають, що необхідно сформуванню корисну модель державної політики розвитку вищої освіти в Україні, орієнтовану на вдосконалення інституціональної та організаційної структури та забезпечення, створення нових інституційних механізмів регулювання та стимулювання розвитку системи вищої освіти; вдосконалення державної системи оцінювання навчальних закладів та забезпечення об'єктивності, надійності та прозорості процедур оцінювання; оновлення структури та змісту освіти; вдосконалення системи державної атестації наукових та науково-педагогічних кадрів; запровадження механізмів взаємодії між вищими навчальними закладами та роботодавцями, що принесе додаткові матеріальні, інтелектуальні та інші ресурси у сферу освіти; запровадження багатоканальних моделей фінансування та формування системи освіти протягом всього життя.

Отже, становлення вищої освіти в Україні пройшло нелегкий шлях, щоб намагатися відповідати рівню освіти європейських країн. Вища школа буде завжди знаходитися у процесі модернізації внаслідок швидкості інтелектуальних, технічних та технологічних змін. Тому варто зрозуміти, чи Болонський процес все ще актуальний після багатьох років впровадження в Україні та чи зберігає Україна свій інтерес до вимог Болонського процесу.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Мерлюк І.А. Соціальні питання громадянського суспільства: молодіжна політика України та залучення молоді до вирішення соціальних питань // Могилянські читання - 2020: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції

молодих учених «Сучасний науково-педагогічний дискурс окреслення і вирішення соціальних питань». – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – С. 84-87.

АНОТАЦІЯ

Мерлюк І.А. Реформування системи вищої освіти України в умовах євроінтеграції. – Рукопис.

Магістерська робота на здобуття академічного ступеня магістра за спеціальністю – 281 «Публічне управління та адміністрування» – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2020.

В магістерській роботі розглянуто питання модернізації та реформування системи вищої освіти України в умовах інтеграції в сучасний освітній європейський простір. Обґрунтована теоретико-правова концепція політики держави в системі вищої освіти, підкреслені переваги та недоліки в регулюванні державою питань освіти. Досліджено соціально-економічні та організаційно-правові умови реформування системи вищої освіти, узагальнені дослідження теоретичних та практичних засад організаційних та правових механізмів реформування та забезпечення системи вищої освіти України.

Обґрунтовано, що зазначена нова стратегія розвитку системи вищої освіти не тільки в Україні, а й в країнах європейського простору підкреслила чіткі орієнтири щодо модернізації європейської вищої освіти та визначила важливі ключові завдання модернізації європейської освіти в цілому.

Зроблено висновок, що вища школа буде завжди знаходитися у процесі модернізації внаслідок швидкості інтелектуальних, технічних та технологічних змін. Тому варто зрозуміти, чи Болонський процес все ще актуальний після багатьох років впровадження в Україні, чи зберігає Україна свій інтерес до вимог Болонського процесу. Тому варто вимагати від вищої школи особливого підходу до поставлених завдань перед нею.

Ключові слова: вища освіта, заклади вищої освіти, реформування, навчання, Болонський процес.

ANNOTATION

Merliuk I.A. Reforming the system of higher education in Ukraine in the context of European integration. – Manuscript.

Graduate work for obtaining an educational degree «Master». Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2020.

The master's thesis deals with the modernization and reform of the higher education system of Ukraine in terms of integration into the modern European educational space. The theoretical and legal concept of the state policy in the system of higher education is substantiated, the advantages and disadvantages in the state regulation of education issues are outlined.

The socio-economic and organizational-legal conditions of reforming the system of higher education are studied, the researches of theoretical and practical bases of organizational and legal mechanisms of reforming and maintenance of the system of higher education of Ukraine are generalized.

It is substantiated that this new strategy for the development of the higher education system not only in Ukraine but also in European countries emphasized clear guidelines for the modernization of European higher education and identified important key tasks for the modernization of European education in general.

The need to form a useful model of state policy for higher education in Ukraine, aimed at improving the organizational structure and support, creating new institutional mechanisms for regulating and stimulating the development of higher education, improving the state evaluation system, updating the structure and content of education; improving the system of state certification of scientific and scientific-pedagogical staff; introduction of mechanisms of interaction between higher education institutions and employers and introduction of multi-channel models of financing the education system.

It is concluded that higher education will always be in the process of modernization due to the speed of intellectual, technical and technological changes. Therefore, it is necessary to understand whether the Bologna Process is still relevant after many years of implementation in Ukraine, whether Ukraine retains its interest in the requirements of the Bologna Process. Therefore, it is necessary to demand from the higher school a special approach to the tasks set before it.

Key words: higher education, university, reforming, teaching, Bologna Process.